

Riktlinjer för barns integritet – förskoleverksamheter Mölnåls stad

Skolförvaltningen

Övergripande syfte med riktlinjerna och tillhörande stödmaterial är att: Utbilda, stödja, uppmuntra och vägleda förskolans personal i arbetet med barns integritet. Utifrån förskolans uppdrag ser vi barnen som rättighetsbärare där barn har rättighet till delaktighet och inflytande i dess liv, integritet och utveckling. Riktlinjerna är framtagna av Skolförvaltningen för att skapa en trygg, säker och likvärdig förskola i Mölnåls stad med utgångspunkt i styrdokument och forskning.

Personalfördelning och ansvar

- Endast ordinarie personal och väl kända vikarier öppnar och stänger förskolan. Vid tveksamhet i dessa frågor kontaktas alltid rektor.
- Varje enhet tar fram rutiner för hur ordinarie personal fördelas över hela förskolan då flera pedagoger är frånvarande. Vid tveksamhet i dessa frågor kontaktas alltid rektor.
- Studenter, elever och praktikanter följer handledare/annan pedagog.

Blöjor och toalett

- Endast ordinarie personal eller väl kända vikarier (erfarenhet, anknytning och lämplighet beaktas) byter blöjor och hjälper till vid toalettbesök. Ansvarig inom verksamheten/rektor tar ställning till om och när en vikarie är välkänd.

- Förskollärarstudenter och barnskötarelever deltar vid toalett och blöjsituationer tillsammans med handledare som avgör när/om hen är en känd person för barnen och därmed kan byta blöja och hjälpa till med toalettbesök med handledare närvarande.
- Vi respekterar barnens önskningar och behov av integritet med lyhördhet för det barnen signalerar. Varje förskola tar fram rutiner för hur barn kan få avskildhet vid blöjbyte, och toalettbesök med lyhördhet för varje individ.
- Barnen får vara delaktiga i den dagliga omvårdnaden, till exempel vid blöjbyten. De får stöd i att efter sin förmåga ”byta sina egna blöjor”, ta på och av sina kläder och så vidare.
- Vi arbetar medvetet med att låta barnen få chans att tvätta sina privata kroppsdelar och torka sig efter toalettbesök själva så tidigt som möjligt och efter sin förmåga.
- I alla de situationer där vuxna sköter och vårdar ett barn, exempelvis tvättar, byter blöja, smörjer in kan vi på olika sätt signalera till barnet att det är din kropp och du är med och bestämmer över den.

Närhet

- Barnen får erfara att de kan säga nej och sätta gränser för sin kropp. Vi respektera barnens ”Nej”. Ett exempel på detta kan vara att inte fortsätta att busa med eller kittla ett barn som säger nej/stopp/sluta, även om det skrattar.
- Inga vuxna i förskolan ”stjäl” kramar, pussar eller närhet från barnen. Vi är lyhörda för barnens signaler och frågar om de vill ha en kram eller sitta i knät. Vi lyssnar in hur barnen vill ha det på vilan så att närhet inte påtvingas. Vi uppmanar inte barn att krama andra barn ”som förlåt.”

Vila

- Endast ordinarie personal eller väl kända vikarier är ensamma vid sovvila. Förskollärarstudenter och barnskötarelever kan ansvara för vila med närvarande handledare/annan pedagog. Handledaren avgör när/om hen är en känd person för barnen.

- Vid personalfrånvaro ansvarar varje pedagog för att kommunicera och samarbeta med kollegor på hela förskolan. Personalförflyttning och samarbete mellan avdelningar organiseras för att skapa en så trygg situation som möjligt för varje barn utifrån rådande situation.

Måltid

- Barnen får tidigt ta till sig sin mat och äta själva. Vi är lyhörda för hur barnen uppfattar matsituationen. Vi erbjuder och uppmuntrar barnen att smaka men tvingar aldrig. Pedagogerna är goda förebilder som skapar positiv stämning vid matbordet.

Orosanmälan

- Barns berättelser och signaler måste tas på allvar och det är av största vikt att vuxna lyssnar uppmärksamt om ett barn försöker berätta något viktigt.
- Förskolans uppgift är att lyssna, uppmärksamma och anmäla vid minsta oro men vi utreder inte. Tolknigen och värderingen av barnets berättelse/händelsen görs sen av socialtjänst eller polis.
- Anställd i förskola har möjlighet att kontakta socialtjänsten anonymt för rådfrågan vid osäkerhet. I de fall där polisen utreder går det ändå att kontakta socialtjänsten för att koppla in dem som stöd till familjen.
- Ansvarig för verksamheten ansvarar för att alla som arbetar i den känner till anmälningsskyldigheten. Det vill säga att de vet var, när och hur en anmälan ska göras.

Anmälan görs alltid vid minsta misstanke

- Pedagoger kontaktar omedelbart rektor vid minsta oro eller misstanke och anmälan görs omgående av rektor eller personal. Samtlig personal har ansvar för att anmälan verkligen görs.
- Om misstanken rör vårdnadshavare/anhörig ska man omedelbart ta kontakt med socialtjänsten. (Regler för detta återfinns i socialtjänstlagen.)
- Om misstanken rör en anställd/vikarie/praktikant ska polis omedelbart kontaktas.

Rekryteringsprocess och introduktion av nyanställda

Alla som ska arbeta eller praktisera på förskolan måste i enlighet med Skollagen (SFS 2010:800) visa ett aktuellt utdrag ur polisens belastningsregister. Utdraget visas för rektor innan personen får ta tjänst/praktisera på förskolan. Vikarier lämnar till vikarieenheten.

All personal tar del av riktlinjer för barns integritet. Vid introduktion av nyanställda gås riktlinjerna igenom och stödmaterialet visas.

Varje rektor ansvarar för att all personal årligen går igenom riktlinjerna samt blir uppdaterade på att stödmaterialet finns och hur det kan användas för att möta verksamhetens utvecklingsområden.

Sekretess och integritet för praktikanter, elever, studenter och servicepersonal

- Vikarier/praktikanter/elever/studenter/servicepersonal tar del av och skriver under riktlinjerna och sekretessblankett. Riktlinjerna för barns integritet finns i vikariepärmerna.
- Giltigt utdrag, utan anmärkning, ur belastningsregistret uppvisas för respektive chef innan vikarier/praktikanter/elever/studenter/servicepersonal får vara på förskolan.
- Serviceförvaltningens personal informeras om riktlinjerna för barns integritet av chef på respektive förvaltning.

Kommunikation med vårdnadshavare

- Vårdnadshavare informeras kontinuerligt om vilka personer som kommer att vara på förskolan och vilka roller dessa har.
- Alla nya vuxna i verksamheten introduceras för varandra. Personal, vikarier, studenter och praktikanter presenterar sig för vårdnadshavare och berättar varför de finns på plats.
- Vårdnadshavare informeras om riktlinjerna för barns integritet och plan mot

diskriminering- och kränkande behandling.

Fotografering/dokumentation

- Vårdnadshavare, vikarier, praktikanter och andra tillfälliga besökare får inte fotografera på förskolan.
- Studenter och personal använder endast förskolans digitala verktyg vid dokumentation (bild/film.)
- Varje enhet genomlyser frågor kring vad, hur och varför dokumentation sker och med vilka verktyg. Samt hur dokumentation lagras/förvaras i enlighet med GDPR.
- När yttre aktörer synliggör verksamheten, exempelvis dagstidningar och samarbetspartners i olika projekt, ska beslut om publiceringar gå via rektor som informerar om riktlinjer för barns integritet.

Stadens nätverk

- Mölndals stad blockerar olämpliga webbsidor samt möjligheter att använda anonymiseringstjänster för att kringgå den blockeringen.

Uppföljning och revidering

- Riktlinjerna för barns integritet och det förebyggande integritetsarbetet följs upp årligen på enhetsnivå och huvudmannanivå i det systematiska kvalitetsarbetet och i samband med uppföljning av plan mot diskriminering- och kränkande behandling. (Där finns kartläggning för var det finns risk för sexuella trakasserier som bör användas.)

Riktlinjerna revideras i januari 2027.